

Rapportera/budgetera/analysera flexibelt och enkelt med Excel och SQL Server samt Power BI Desktop

Excel är ekonomens flexibla handverktyg i verktygslådan. Det går att skapa tabeller och "efterlikna" en databas i Excel men Excel kan inte ersätta en riktig databas och Excel är inget renodlat analysverktyg. Genom att komplettera verktygslådan med en databas i detta fall SQL Server och ett analysverktyg som Power BI desktop får du möjligheter att skapa rapporter med utfallsdata och lägga en budget/prognoser enligt dina önskemål i Excel där utfallet hämtas från ekonomisystemet och budgetuppgifterna sparas i databasen där dom även är tillgängliga för olika analyser i Power BI desktop om så önskas. I och med att alla data lagras i SQL server som även kan ligga på nätet i en lokal server eller hos din internetleverantör som oftast tillhandahåller denna tjänst är hela lösningen tillgänglig för flera användare som kan vara ekonomer vilka registrerar/uppdaterar uppgifter eller beslutsfattare som enbart vill beskåda rapporter (i Excel) eller analysera uppgifter. Vad gäller?

- Du behöver Excel (Microsoft 365) med makron VBA aktiverat. Rapporterna innehåller dock inga makron.
- Du behöver tillgång till utfallsdata från ekonomisystemet i form av SIE4 filer vilket flertalet ekonomisystem kan tillhandahålla. Det går att hantera flera företag (organisationsnummer) och räkenskapsår. Förekommer internhandel mellan företagen och det finns behov av elimineringsverifikationer i ett "koncernbokslut" går detta att hantera. Här krävs dock en anpassad lösning.
- Du behöver en installerad SQL server på din PC som då kan vara SQL Server 2019 Express vilken kan laddas ner från Microsoft utan kostnad. Alternativet är om företaget redan har tillgång till SQL Server på nätet med möjlighet till åtkomst för flera användare.

- Du behöver tänka igenom hur din budgetprocess skall utformas och därmed utformningen av rapporten/utfallet kombinerat med budgetinmatningen skall designas i Excel. Den "enklaste" budgeten sker oftast på kontogrupper och per månad. Du behöver då skapa en kontoplan enligt beskrivning där en SQL syntax används för att fritt beskriva den mängd konton som tillhör en kontogrupp som du bestämmer. En budget kan till exempel läggas per avdelning eller projekt per flik eller område i Exceldokumentet.
- Power BI Desktop kan laddas ner utan kostnad från Microsoft.
- Låter detta intressant så kontakta mig. Jag hjälper dig att komma i gång med en grundplåt med dimensionerna företag, kontogrupp och avdelning/kostnadsställe eller projekt och du kan prova applikationen under 2 månader utan kostnad.

Kan det bli enklare och mer flexibelt?

Ingående komponenter

- En rapport/budgetblankett där ett enkelt exempel visas
- Rutin/program för att skapa en kontoplan
- Rutin/program för att läsa in SIE4 filer till databasen
- Rutin/program för att skapa rapporter
- Rutin/program för att läsa budget/prognos data

Exempel på en enkel rapport/budgetblankett.

	A	B	C	D	E	O	P	Q	R
1	BE		U	U	U		B	B	B
2	Kontogrupper		202201	202202	202203		202201	202202	202203
3									
4	Gruppenämning								
5	31 Rörelsens huvudintäkter		66 161 492	121 508 443	124 756 747		66 000 000	121 508 443	124 756 747
6	35 Fakturerade kostnader		-19 933	219 000	115 315		-19 933	219 000	115 315
7	36 Rörelsens sidointäkter		668 760	606 283	965 970		668 760	606 283	965 970
8	37 Intäktskorrigeringar		123	329	327		123	329	327
9	38 Aktiverat arbete för egen räkning		103 510	96 610	95 960		103 510	96 610	95 960
10	39 Övriga rörelseintäkter								
11	Summa intäkter		66913952	122430665	125934319		66752460	122430665	125934319
12									
13	41 Inköp av varor och material		-55 455 747	-92 686 273	-106 024 568		-55 455 747	-92 686 273	-106 024 568
14	46 Legoarbeten, underentreprenader		-1 931 293	-1 495 708	-1 565 869		-1 931 293	-1 495 708	-1 565 869
15	47 Reduktion av inköpspriser								
16	49 Förändring av lager, produkter i arbete och pågåen								
17	Summa Material/varukostnader		-57387040	-94181981	-107590437		-57387040	-94181981	-107590437
18									
19	50 Lokalkostnader		-1 527 365	-1 526 305	-1 526 310		-1 527 365	-1 526 305	-1 526 310
20	51 Fastighetskostnader		-619 397	-1 239 654	-712 401		-619 397	-1 239 654	-712 401
21	52 Hyra av anläggningstillgångar		-550 090	-687 537	-793 562		-550 090	-687 537	-793 562
22	53 Energikostnader								
23	54 Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial		-1 176 358	-1 966 411	-1 283 115		-1 176 358	-1 966 411	-1 283 115
24	55 Reparation och underhåll		-176 247	-108 250	-232 525		-176 247	-108 250	-232 525
25	56 Kostnader för transportmedel		-1 159 793	-1 636 924	-1 981 654		-1 159 793	-1 636 924	-1 981 654
26	57 Frakter och transporter		-136 280	-125 900	-395 355		-136 280	-125 900	-395 355
27	58 Resekostnader		-305 030	-90 386	-167 522		-305 030	-90 386	-167 522
28	59 Reklam och PR		-545 334	-979 877	-1 259 571		-545 334	-979 877	-1 259 571
29	60 Övriga försäljningskostnader		-179 771	-85 147	-385 514		-179 771	-85 147	-385 514
30	61 Kontorsmateriel och trycksaker		-131 150	-13 180	-146 350		-131 150	-13 180	-146 350
31	62 Tele och post		-492 146	-729 843	-60 905		-492 146	-729 843	-60 905
32	63 Företagsförsäkringar och övriga riskkostnader		862 801	1 620 293	1 115 720		862 801	1 620 293	1 115 720
33	64 Förvaltningskostnader		-1 260 000	-1 260 000	-1 260 000		-1 260 000	-1 260 000	-1 260 000
34	65 Övriga externa tjänster		-973 014	-529 300	-3 530 044		-973 014	-529 300	-3 530 044
35	66 (Fri kontogrupp)								
36	67 (Fri kontogrupp)								
37	68 Inhyrd personal								
38	69 Övriga externa kostnader		-81 467	-317 261	-10 965		-81 467	-317 261	-10 965
39	Summa övriga kostnader		-8 455 641	-8 275 263	-12 222 273		-8 455 641	-8 275 263	-12 222 273

Del av rapporten/blanketten

En flik per avdelning eller flera flikar med olika avdelningar.

Kolumn A är reserverad för en kod. I detta fall koden för en kontogrupp.

Rad 1 är reserverad för en värdetyp i detta fall U=utfallet och B=budget

Obs koden BE i kolumn B. Finns koden kommer kontogrupsbenämningen att hämtas från rutinen Skapa kontoplan. Rad 2 är reserverad för en tidsrymd i detta fall period=månad som är standard.

Varje cell vars koordinater bestäms av en radkod som rad samt en värdetyp och period som kolumn är läsbar från databasen och om cellen är gulfärgad både läsbar från databasen och skrivbar till databasen (som till exempel kan vara ett budgetvärde). Byts B ut mot P kan värdet byta en prognos etc. Kolumner eller rader som innehåller text eller formler kan läggas till enligt önskemål. Givetvis går det att länka celler till andra platser i fliken eller till andra flikar. Däremot rekommenderar jag inte länka till andra Exceldokument.

Rutin för att skapa en kontoplan

Den vanligaste indelningen av konton är i baskontoplanen som kan variera med avseende på branschtillhörighet. Mycket vanlig är en intern kontoplan som visar resultat och balansräkningen enligt en gruppering som passar företaget och är ändamålsenlig när det gäller budgetering på grupper av konton.

Du behöver skapa en kontoplan som passar din verksamhet. Detta sker i Exceltabell.

Övergrupp	Gruppkod	Benämning	T	SQL kontovillkor
Anläggnings Tillgångar	ATIM	Imateriella anläggningstillgångar	1	konto between 1000 and 1099
Anläggnings Tillgångar	ATMA	Maskiner och inventarier	1	konto between 1100 and 1299
Anläggnings Tillgångar	ATFI	Finansiella anläggningstillgångar	1	konto between 1300 and 1399
Omsättnings Tillgångar	OTLA	Varulager	1	konto between 1400 and 1499
Omsättnings Tillgångar	OTKU	Kundfordringar	1	konto between 1500 and 1599
Omsättnings Tillgångar	OTÖV	Övriga kortfristiga fordringar	1	(konto between 1600 and 1659 or konto between 1670 and 1699)
Omsättnings Tillgångar	OTKC	Koncerninterna fordringar	1	konto between 1660 and 1669
Omsättnings Tillgångar	OTFÖ	Förutbetalda kostnader och uppl	1	konto between 1700 and 1799
Omsättnings Tillgångar	OTKOR	Kortfristiga placeringar	1	konto between 1800 and 1899
Omsättnings Tillgångar	OTKA	Kassa och bank	1	konto between 1900 and 1999
Eget kapital	KEGBU	Bundet eget kapital	-1	konto between 2000 and 2089
Eget kapital	KEGFR	Fritt eget kapital	-1	konto between 2090 and 2099
Skulder saknar transar noll	SLEOB	Obeskattade reserver	-1	konto between 2100 and 2199
Skulder saknas transar	SLAB	Avsättningar	-1	konto between 2200 and 2299
Långfristiga Skulder	SLÅS	Långfristiga skulder	-1	(konto between 2300 and 2359 or konto between 2380 and 2399)
Långfristiga Skulder	SLKC	Koncerninterna skulder	-1	konto between 2360 and 2379
Kortfristiga Skulder	SKLEV	Leverantörsskulder	-1	konto between 2440 and 2449
Kortfristiga Skulder	SKOS	Andra Kortfristiga skulder	-1	(Konto between 2400 and 2439 or konto between 2450 and 2859 or
Kortfristiga Skulder	SKKC	Koncerninterna skulder	-1	konto between 2860 and 2869
Kortfristiga Skulder	SKUS	Upplupna kostnader och förutbet	-1	konto between 2900 and 2999

- Övergrupp är option som lämpligen kan användas vid en hierarkisk analys i Power BI.
- Gruppkod är motsvarande kod i kolumn A i budget/rapport-blanketten. Observera att sättet att skapa en gruppkod är fritt. I blanketten är koden ett rent nummer utan betydelse. Denna metod rekommenderas att jämföra med grupp-koden ovan. Genom att använda en nummerserie kan ordningen av grupperna sorteras automatiskt vid en analys i Power BI Desktop.
- Benämning på gruppen som skrivs in i rapporten/budget-blanketten om det finns en kod BE i rad1, kolumn B
- T står för tecken. +1 eller -1 anger tecknet på summabeloppet för gruppen i fråga.
- SQL villkor Här skrivs en SQL sats som fångar upp de konto som ingår i gruppen.

Rutin/program för att läsa in SIE4 filer till databasen

Rutinen/programmet är skriven i VBA. SIE4 filerna (kan vara flera) läggs i en inkorg. När programmet körs läses uppgifterna in i databasen. 6 kod-delar om förekomst förutom konto läses in. Äldre uppgifter ersätts av aktuella uppgifter då filerna läses in.

Denna rutin hanteras normalt av företags controller eller den ekonomi-ansvarige(a) som har möjlighet att hämta filerna från ekonomisystemet. Tyvärr går det inte att enkelt automatisera denna rutin. Behöver du daglig automatisk uppdatering måste detta ske via direktuttag ur ekonomisystemets databas vilket innebär en anpassning till det aktuella systemet vilket är möjligt men måste ske efter kontakt med mig.

Rutin/program för att skapa rapporter

Rutinen/programmet är skriven i VBA. Rutinen öppnar mallen och fyller i det aktuella utfallet och budgetutgifterna i flikarna/områdena och spar/distribuerar den aktuella rapporten. Power BI databasen i SQL Server uppdateras men applikationen Power BI Desktop uppdateras manuellt (enkelt) i gratisutförandet. Denna rutin hanteras normalt av företags controller eller den ekonomiansvarige(a)

Rutin/program för att läsa budget/prognos data

Rutinen/programmet är skriven i VBA. Här finns några varianter.

Rapporten med budgetformuläret innehåller inget makro som kan läsa in uppgifterna i SQL Server. Programmet öppnar den ifyllda rapporten med budgetformuläret och läser in uppgifterna i SQL Server databasen. Denna process sker sällan och det är normalt företags controller eller den ekonomiansvarige(a) som fixar detta på "sin" maskin.

I ett företag med en gemensam SQL Server på nätet kan processen delegeras till olika ansvariga som då laddar in uppgifterna lokalt med programmet.